

MILIEUPROGRAMMA 2015

Gemeente Haarlemmerliede en
Spaarnwoude

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. MILIEUBELEID.....	4
3. VERGUNNINGEN EN MELDINGEN.....	6
4. HANDHAVING EN TOEZICHT	7
5. LUCHT EN GELUID	8
5.1 Luchtkwaliteit	8
5.2 Geluid	9
6. EXTERNE VEILIGHEID	11
7. AFVAL.....	11
8. BODEM	13
8.1 ISV bodemprogramma.....	13
8.2 Overige bodemtaken.....	14
9. KLIMAAT EN DUURZAAMHEID	15
10. NATUUR.....	17
11. WATER	19
12. RUIMTELIJKE ORDENING.....	19
13. FINANCIEN.....	19
14. CONCLUSIE	23
15. LIJST MET AFKORTINGEN.....	24
BIJLAGE 1: rapportage van Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude	25

1. INLEIDING

Voor u ligt het milieuprogramma 2015 van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Dit document geeft een overzicht van de geplande activiteiten op het gebied van milieu in 2015.

Op grond van artikel 4.20 van de Wet milieubeheer (Wm) stelt de gemeente jaarlijks een milieuprogramma op, dat minimaal de programmering van de wettelijke taken bevat en een overzicht van de financiële gevolgen van de uitvoering van deze taken.

Als wettelijke taak gelden alle activiteiten die ter uitvoering van de milieuwetgeving worden ontplooid door de raad, het college van burgemeester en wethouders en de organisatie. Het college bereidt het programma voor, en de raad stelt het vast.

Hoewel de focus voor 2015 voornamelijk ligt op de wettelijke taken, te weten vergunningverlening, toezicht en handhaving, staat 2015 ook in het teken van duurzaamheid.

In het coalitieprogramma 2014-2018 staat het volgende:

“Duurzaamheid onder het milieuaspect richt zich hoofdzakelijk op energieverbruik en besparing. Wij zijn ook op dat punt voorstander van duurzame oplossingen. Echter, duurzame energievoorzieningen die afbreuk doen aan de benoemde landschappelijke kwaliteiten in onze gemeente zijn ongewenst. Wij zijn voorstander van oplossingen die minder afbreuk aan de landschapskwaliteit doen, bijvoorbeeld doordat ze zijn gekoppeld aan bebouwing of inpandig worden uitgevoerd. Voorbeelden zijn zonnepanelen en installaties voor warmtekoppeling. Bij nieuwbouw wordt aandacht besteed aan energiezuinige bouw met een lage Energieprestatiecoëfficiënt (EPC). Alle inwoners krijgen concrete tips over wat zij zelf kunnen doen om energie en daarmee geld te besparen. Onze gemeentelijke gebouwen zullen, daar waar mogelijk, worden verduurzaamd. Op termijn wordt gestreefd naar energieneutrale gemeentelijke gebouwen.”

Ter uitvoering van het coalitieprogramma zal komende jaren meer aandacht worden besteed aan het onderwerp klimaat en duurzaamheid alsook afval en duurzaamheid.

Jaarlijks wordt verslag gedaan over het voorgaande jaar. Zo wordt er in 2015 het jaarverslag 2014 opgesteld.

Artikel 4.20 Wet milieubeheer

1. De gemeenteraad stelt jaarlijks voor een daarbij vast te stellen periode een gemeentelijk milieuprogramma vast
2. het programma bevat ten minste:
  - a) een programma van door het gemeentebestuur in de betrokken periode te verrichten activiteiten ter uitvoering van de bij wettelijk voorschrift met het oog op bescherming van het milieu aan het gemeentebestuur opgedragen taken;
  - b) een overzicht van de financiële gevolgen van de onder a bedoelde activiteiten.

Financiën

De financiële aspecten van het milieuprogramma zijn opgenomen in de begroting voor 2015. Het merendeel van de werkzaamheden wordt verricht binnen de beschikbare ambtelijke capaciteit.

Procedure

Het milieuprogramma wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Na vaststelling wordt het programma ter kennisname aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) van het ministerie van Infrastructuur en Milieu en Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland gezonden. Ter informatie van de bewoners wordt het milieuprogramma bekend gemaakt in het gemeenteblad en op de website van de gemeente geplaatst.

Leeswijzer

Per onderwerp wordt in het kort de stand van zaken en eventuele nieuwe ontwikkelingen omschreven. Ieder onderwerp wordt afgesloten met een overzicht van de concrete activiteiten voor 2015.

2. MILIEUBELEID

Beleidsadvies en uitvoering algemeen

Het gemeentelijke milieubeleid betreft het anticiperen op nieuwe milieuwetgeving en het implementeren van bestaande wetgeving en hoger overheidsbeleid, zoals het Nationaal Milieubeleidsplan, waterbeheersplannen en de Provinciale Milieuverordening. Tevens wordt onder milieubeleid verstaan: het ontwikkelen van beleid voor de verschillende milieuspecialismen, zoals klimaat, bodem, geluid en luchtkwaliteit.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Beleidsadvies	Signaleren van en adviseren over nieuwe wetgeving en hogere beleidsvorming; indien nodig vertalen tot gemeentelijk beleid	Gemeentelijk beleid en uitvoering hiervan, in overeenstemming brengen/houden met de actuele wetgeving en beleid van hogerhand	
Werkoverleg	Actief deelnemen aan Algemeen werkoverleg (teamoverleg, afdelingsoverleg, overleg met wethouder etc.)	Efficiënte taaktoedeling, prioritering van taken	
Bijscholing	Volgen cursussen, lezen vakliteratuur en informatie via internet	Bijhouden vakkennis	

Milieuverslag en –programma

Jaarlijks dient de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude een milieuprogramma en een milieuverslag op te stellen. Het verslag wordt vastgesteld door burgemeester en wethouders. Het programma wordt vastgesteld door de gemeenteraad en getoetst door de ILT-inspectie.

Het team Milieu levert daarnaast de benodigde gegevens voor de jaarrekening en de begroting.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Milieujaarverslag	Opstellen jaarverslag 2014	Vaststelling door college medio 2015	
Milieuprogramma	Opstellen jaarprogramma 2016	Actuele jaarplannen vast laten stellen door raad voor 1 januari 2016	
Begrotingscyclus	Tijdig aanleveren gegevens t.b.v. diverse rapportages	Voldoen aan de verplichtingen m.b.t. het leveren van een bijdrage aan o.a. jaarrekening, kadernota's, begroting en afdelingsplan	

Lokale Agenda 21 en de Milieuraad

Om mede invulling te geven aan de Lokale Agenda 21 is in april 1998 de Milieuraad van Haarlemmerliede en Spaarnwoude geïnstalleerd. In samenspraak met de Milieuraad wordt beleid ontwikkeld dat de bewoners moet betrekken bij milieuvriendelijke maatregelen en veranderingen in gedrag (voorbeelden hiervan zijn de milieuraadgever en de zwerfvuilactie scholen). De Milieuraad heeft als taak het college van burgemeester en wethouders – gevraagd en ongevraagd – te adviseren over milieu en leefbaarheid. Zo

wordt de Milieuraad in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de inhoud van het milieuprogramma. De Milieuraad is overigens niet verplicht dit te doen. Zij mag afzien van advies.

Samenwerking met de regionale uitvoeringsdienst IJmond

De gemeente heeft een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met Milieudienst IJmond afgesloten voor de uitvoering van het basistakenpakket.

Bij de totstandkoming van de overeenkomst is uitgegaan van het basistakenpakket versie 2.3.

Binnen het kader van deze nieuwe overeenkomst vallen tevens toekomstige wijzigingen of aanvullingen ten aanzien van het basistakenpakket. De overeenkomst is met terugwerkende kracht op 1 januari 2013 ingegaan en heeft een looptijd van 10 jaar.

Maandelijks wordt de dienstverlening kort afgestemd (bijgestuurd) met de contactfunctionaris van de Milieudienst.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Milieudienst IJmond	Afstemmen over dienstverlening en aansturing milieudienst	Voldoen aan de VTH-kwaliteitscriteria	De deskundigheid van de milieudienst wordt zo efficiënt mogelijk ingezet
Milieudienst IJmond	Daar waar nodig ondersteuning vragen aan Milieudienst bij het opstellen van beleidsstukken	Voldoen aan de VTH-kwaliteitscriteria	De deskundigheid van de milieudienst wordt zo efficiënt mogelijk ingezet

Samensmelting Milieudienst IJmond en OD Noordzeekanaalgebied (NZKG)

Op 1 januari 2013 is de Milieudienst IJmond omgezet naar een regionale uitvoeringsdienst. Voor de complexe reguliere taken geldt dat deze door de provincie aan de RUD voor het Noordzeekanaalgebied Oost (OD NZKG) zijn opgedragen.

De provincie streeft de oprichting na van één RUD voor het gehele Noordzeekanaalgebied, te bereiken op 1 januari 2015.

Inmiddels is duidelijk dat deze datum niet haalbaar is. Beide diensten en provincie zijn nog volop in gesprek.

Gevolgen voor gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Voor zolang er nog geen sprake is van samensmelting, blijft de dienstverleningsovereenkomst met Milieudienst IJmond onverkort gelden.

Voor bepaalde bedrijven als de BRZO bedrijven¹ en de IPPC² bedrijven is bovenregionale samenwerking gewenst vanwege de kritische massa.

Binnen onze gemeentegrenzen bevindt zich één BRZO-bedrijf.

Voor dit bedrijf geldt dat de gemeente Omgevingsdienst NZKG heeft moeten inschakelen. Zij zijn tevens betrokken geweest bij het proces van vergunningverlening.

Met deze omgevingsdienst zal, zodra het bedrijf in werking wordt gesteld, ook een dienstverleningsovereenkomst moeten worden gesloten voor de toezicht en controle van het bedrijf.

¹ Bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en/of deze in opslag hebben vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO).

² Een IPPC-bedrijf is een bedrijf dat onder de IPPC-richtlijn vergunningsplichtig is. De Europese Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC)-richtlijn is gericht op preventie en bestrijding van milieuverontreiniging.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Ambtelijk RUD-Overleg	Actieve deelname aan de overleggen m.b.t. de toekomstige samensmelting	Het voldoen aan het streven van de provincie tot het oprichten van één regionale uitvoeringsdienst voor het gehele Noordzeekanaalgebied.	-
Omgevingsdienst NZKG	Afsluiten dienstverleningsovereenkomst	Het voldoen aan de wettelijke verplichting om de VTH-taken van BRZO-bedrijven onder te brengen bij een gespecialiseerde regionale uitvoeringsdienst	-

3. VERGUNNINGEN EN MELDINGEN

De vergunningverlening op grond van de Wet Milieubeheer wordt in opdracht van de gemeente door de Milieudienst IJmond uitgevoerd. De Milieudienst heeft 300 uur beschikbaar voor de vergunningverlening en handhaving van de Wet milieubeheer en het leveren van ondersteuning op het gebied van de Wet bodembescherming, Wet geluidhinder en Wet luchtkwaliteit.

Planning milieuvergunning en meldingen 2015

Acties m.b.t. vergunningverlening	Aantal
Vergunningen/actualisatie	1
Meldingen vergunningplicht (art. 8.19 Wm)	-
Meldingen Activiteitenbesluit	4
Gedoogbesluiten	-
Opleggen nadere eis	-

Binnen de Wabo worden voorbereidingsprocedures op het gebied van bouwen en slopen, monumenten, ruimte, natuur en milieu samengevoegd. Dit resulteert in één omgevingsvergunning. Het toetsingskader is niet veranderd; alleen de behandeling van aanvragen moet worden gecoördineerd. Dit vergt vergaande afstemming en gebruik van ICT-toepassing in de vorm van een digitaal loket, workflowsysteem, kennisbeheer en monitoring. Hiervoor is het programma SquitXO aangeschaft.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
SquitXO	De applicatie up-to-date houden	Voldoen aan de verplichtingen vanuit de Wabo voor het gebruik van een digitaal loket, workflowsysteem, kennisbeheer en monitoring.	-
Vergunning-verlening	Het in behandeling nemen van vergunningaanvragen en meldingen	Het, op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet milieubeheer (Wm), in behandeling nemen van vergunningen en meldingen en het maken van besluiten daarvoor	

4. HANDHAVING EN TOEZICHT

De handhaving van de Wet milieubeheer, Wet bodembescherming, het Besluit Bodemkwaliteit en advisering op het gebied van luchtkwaliteit wordt eveneens door de Milieudienst uitgevoerd. Hiermee wordt voldaan en invulling gegeven aan de roulatieverplichting op grond van artikel 7.4 van het Besluit omgevingsrecht (voorkomen moet worden dat handhavers een te nauwe band opbouwen met een bedrijf).

De belangrijkste gemeentelijke milieuhandhavingstaak is het door toezicht en het toepassen van (of dreigen met) bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en privaatrechtelijke middelen bereiken dat bedrijven (inrichtingen) de algemeen geldende rechtsregels en individueel geldende voorschriften naleven.

Lokaal milieuoverleg

De gemeente houdt per kwartaal een Lokaal Milieuoverleg (LMO) onder voorzitterschap van de wethouder milieu. In dit overleg zitten behalve ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeente ook ambtelijke vertegenwoordigers van de regiopolitie Kennemerland en het Hoogheemraadschap van Rijnland. In overleg worden concrete handhavingssituaties besproken.

Milieuklachten, incidenten en milieugerelateerde APV taken

Milieuklachten kunnen kort samengevat betrekking hebben op hinder van geluid, geur, afval, verontreiniging van bodem en oppervlaktewater en visuele hinder. Het zorgvuldig afhandelen van een milieuklacht is van groot belang en heeft een hoge prioriteit.

Een deel van de klachten komt binnen bij de politie en bij de controleurs openbare buitenruimte (BOA's). De milieuklachten hebben vooral betrekking op de in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) geregelde milieuaspecten, zoals het illegaal storten en verbranden van afvalstoffen, het achterlaten van autowrakken, geluidshinder (buiten inrichtingen) en incidenten op de openbare weg.

Op dit moment wordt er onderzoek gedaan naar een digitaal klachtensysteem. Dit zou niet alleen het indienen van klachten moeten vergemakkelijken, maar ook het verwerken/archiveren. In 2015 zal duidelijk worden voor welk systeem gekozen zal worden.

Evenementen

De gemeente houdt toezicht op evenementen en andere horecagebonden festiviteiten. Voor het uitvoeren van geluidsmetingen bij dergelijke evenementen wordt gebruik gemaakt van de kennis van de Milieudienst IJmond.

Wachtdienst

De afdeling Ruimte is, in geval van milieu-incidenten en andere calamiteiten ook buiten kantooruren oproepbaar. De wachtdienstambtenaar is telefonisch bereikbaar en kan andere medewerkers oproepen of externe bedrijven inschakelen.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Toezicht en Handhaving	Uitvoering van het programma 2015	Naleving van de wettelijke milieuvoorschriften door bedrijven die vallen onder de Wet Milieubeheer te bevorderen en waarnodig te handhaven	-
milieuklachten	Het zorgvuldig en adequaat afhandelen van klachten	Het op een snelle en kwalitatief goede wijze en voor de klager op een transparante methode afhandelen van klachten	Buiten kantoor tijden is de gemeente bereikbaar/ beschikbaar bij incidenten en calamiteiten
Digitaal klachtensysteem	Implementatie klachtenbeheersysteem in 2015	Actief bijhouden van de klachten en daarmee samenhangend het afhandelen, alsmede de kwaliteit van de dienstverlening inzichtelijk/meetbaar maken	-

5. LUCHT EN GELUID

5.1 Luchtkwaliteit

Het kabinet heeft op 10 juli 2009 het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgesteld. Vanaf 1 augustus 2009 is dit NSL van kracht. Dit programma zorgt ervoor dat de lucht schoner wordt en gaat voldoen aan de scherpe Europese luchtkwaliteitseisen.

Het NSL garandeert dat Nederland binnen door Europa gestelde termijnen zal voldoen aan de Europese grenswaarden op het gebied van fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2). Op basis van het NSL heeft de Europese Commissie aan Nederland tijdelijk uitstel verleend om aan de normen voor luchtkwaliteit te voldoen.

Als bouwsteen voor het NSL, is voor Noord-Holland het Regionale samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel (RSL Noordvleugel) opgesteld.

Dit programma is een samenwerking tussen rijksoverheid, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de inliggende gemeenten. Het omvat ondermeer nationale, regionale en lokale maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren.

Het RSL Noordvleugel wordt onder regie van de provincie uitgevoerd. Door de collectieve aanpak kunnen de partners het verbeteren van de luchtkwaliteit makkelijker combineren met bouwprojecten.

Wat betekent dit voor onze gemeente?

De Luchtkwaliteit is de som van de bijdrage door verkeer, industrie en de aanwezige achtergrondconcentraties. In onze gemeente is geen voor de luchtkwaliteit relevante industrie aanwezig. Wel zijn er twee rijkswegen die de gemeente doorkruisen: de A9 en de A200/N200. De in de regio aanwezige achtergrondconcentraties worden mede bepaald door de nabijheid van stedelijke gebieden (Amsterdam-Haarlem), Westelijk Havengebied Amsterdam, Schiphol en de scheepvaart op het Noordzeekanaal.

De gemeente wordt bij het nemen van maatregelen beperkt door het feit dat de gemeente geen bevoegdheden heeft om bepaalde maatregelen te nemen.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Lucht-kwaliteit	<p>Adviseren bij bestemmingsplan-procedures over de luchtkwaliteit in het plangebied.</p> <p>Adviseren bij milieuvergunning-aanvragen over de invloed van de inrichting op de luchtkwaliteit</p>	Het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van lucht-verontreiniging.	De benodigde kennis is niet in huis aanwezig. Als er advies wordt gevraagd, zal dit worden uitbesteed aan Milieudienst IJmond

5.2 Geluid

Geluidbelastingkaarten

In het kader van de tweede tranche van de EU richtlijn omgevingslawaai zijn in op 8 januari 2013 opnieuw belastingkaarten vastgesteld. De kaarten geven een weergave van de geluidsbelasting, veroorzaakt door de verkeerswegen, spoorwegen, bedrijven en luchtvaart in of nabij de gemeente.

Dit inzicht vormt de basis voor het actieplan. Het nieuwe actieplan is op 18 februari 2014 vastgesteld. In het plan is het aantal geluidsgevoelige objecten, zoals woningen, en hoeveel bewoners in een bepaald gebied aan bepaalde waarden van de geluidsbelasting worden blootgesteld, inzichtelijk gemaakt.

De geluidsproblematiek in Haarlemmerliede en Spaarnwoude beperkt zich hoofdzakelijk tot verkeerslawaai (wegen, spoorwegen en vliegverkeer) en in mindere mate tot industriellawaai.

Advisering geluid

Advisering over geluidhinderbeleid vindt beperkt plaats. Bij de gemeente is wel enige kennis aanwezig, maar de milieudienst IJmond wordt in voorkomende gevallen ingehuurd om adequaat te kunnen adviseren. Regelmatig dient naar geluidsbelasting, afkomstig van horeca, festiviteiten, industrie, weg- en railverkeer een akoestisch onderzoek uitgevoerd en door de gemeente beoordeeld. Daarnaast wordt er geadviseerd over de geluidsaspecten bij planvorming.

Geluidsschermen Halfweg

Al eerder werd duidelijk dat naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen, moet worden gezien of het nog zinvol is om geluidsschermen langs het spoor in Halfweg te plaatsen (Dubbele Buurt Zuidzijde).

Uit de voorlopige berekeningen is gebleken dat met de plaatsing van de raildempers, geen enkele woning aan de Dubbele Buurt Zuidzijde de waarde van 64 dB nog overschrijdt. Hiermee is feitelijk het budget voor het plaatsen van het geluidsscherm weggevallen.

Op dit moment zijn we in overleg met de Bureau Sanering Verkeerslawaai (BSV) Voorlopig wordt het project aangehouden.

Verbreding A9 project Gevelisolatie

Voor de verbreding van de A9 is in 2010 door de minister van Infrastructuur en Milieu een wegaanpassingsbesluit genomen. Onderdeel van dit besluit is het onderzoek naar de geluidsbelasting voor de omgeving als gevolg van de verkeerstoename. Op basis van deze onderzoeken is voor 7 woningen in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude een zogenaamde 'hogere waarde' vastgesteld. Als uitvloeisel hiervan bestaat de verplichting dat het bevoegd gezag een onderzoeksplicht heeft naar het binnenniveau van het geluid. Deze verplichting vloeit voort uit het toekennen van een hogere geluidsbelasting op de gevel (de hogere waarde) binnen het besluit.

Het accepteren van een hogere gevelbelasting mag niet leiden tot het overschrijden van de in de Wet geluidhinder en bijbehorende besluiten en regelingen aangegeven waarde die geldt voor het binnenniveau in geluidgevoelige ruimten in woningen. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd gezag in het kader van de onderzoeksplicht hiernaar en de uitvoering van de eventueel noodzakelijke maatregelen. Echter, de kosten die hiermee gepaard gaan is voor verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat.

Op 14 mei 2013 heeft het college ingestemd met uitvoering van het project gevelisolatie A9 (onderzoek en eventueel treffen van maatregelen) door en op kosten van Rijkswaterstaat.

Project geluidsanering Rijkswaterstaat

In opdracht van Rijkswaterstaat onderzoekt Movares/Grontmij in onze gemeente de mogelijkheden en kosten voor geluidsmaatregelen om geluidsoverlast van rijkswegen voor omwonenden te verminderen.

In onze gemeente bevinden zich locaties waar onderzocht moet worden of de wettelijke geluidsnorm wordt overschreden. Voor de locaties waar de norm inderdaad wordt overschreden, worden saneringsplannen met oplossingen opgesteld. Bijvoorbeeld 'stil' asfalt, een geluidsscherm of een geluidswal nadat de minister de saneringsplannen vastgesteld heeft, start de uitvoering.

Het onderzoek is in augustus 2014 gestart. Deze fase loopt tot en met het voorjaar van 2015. de eerste bevindingen voor ons gebied worden in de eerste helft van 2015 aan ons voorgelegd. Na dit indicatieve onderzoek besluit de minister over de uitvoering van de geluidsanering.

Groene inrichting van de Oranje Nassaustraat

Vanuit leefbaarheidfondsen Schiphol is geld beschikbaar voor kwaliteitsverbeteringen. De gemeente wil graag de Oranje Nassaustraat een groenere uitstraling geven met bomen en gaat daar het fonds voor benutten. De bomen zijn in 2014 geplant. Daarbij is rekening gehouden met een eventuele verplaatsing van enkele bomen in 2015 of later i.v.m. riool-aanpassingen en uitkomsten van de gebiedsvisie.

Om alvast de beeldkwaliteit van de hoek N200/Oranje Nassaustraat te verbeteren is medio 2014 het hoekpand gesloopt en de plek tijdelijk ingericht als parkje met een kunstwerk.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Railverkeers-lawaai	Het plaatsen van geluidsschermen langs het spoor Dubbele Buurt Zuidzijde in Halfweg	Verminderen geluidsoverlast railverkeer	In afwachting van het besluit van Bureau Sanering Verkeerslawaai omtrent het wegvallen van de noodzaak voor het plaatsen van het scherm, wordt dit project aangehouden
Vliegverkeers-lawaai	Ontwikkelingen Schiphol kritisch volgen, inbreng via bestuurlijk overleg	Het voorkomen van toename van geluidsoverlast door vliegverkeer	-
Verbreiding A9	Onderzoek geluidsbelasting van de omgeving als gevolg van de verkeerstoename	Het terugdringen van het aantal geluidsgehinderden	Het project wordt uitgevoerd door en op kosten van Rijkswaterstaat.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Vrachtwagenverkeer N200	Weren van vrachtwagens op bepaalde tijden	Minder overlast van vrachtwagens	De gemeente is geen wegbeheerder van de N200. Tijdens de overleggen met Rijkswaterstaat deze wens onder de aandacht blijven brengen

6. EXTERNE VEILIGHEID

Doelstelling is om de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld tot een minimum te beperken. Risico's zijn geïnventariseerd en provinciale risicokaarten (www.risicokaart.nl) zijn vastgesteld evenals de routes van gevaarlijke stoffen. Voor 2015 blijft het belangrijk om milieu aan te laten sluiten bij projecten om het thema externe veiligheid in te brengen en een goede afweging te maken.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Aansluiting milieu bij projecten en bestemmingsplannen	Adviseren bij ruimtelijke plannen op grond van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi). Adviseren bij aanvragen op grond van de Wet milieubeheer in het kader van Bevi.	Het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer over de weg en over het water van gevaarlijke stoffen, zodat een veilige leefomgeving voor de burgers ontstaat.	De benodigde kennis is niet in huis aanwezig. Dit onderwerp wordt uitbesteed aan Milieudienst IJmond
Risicokaart	Risicokaart actueel houden	1 keer per jaar wordt het register gecontroleerd en bijgewerkt.	

7. AFVAL

Sinds 2002 heeft de gemeente de gehele inzameling van afvalstoffen overgedragen aan De Meerlanden te Rijsenhout. In overleg met De Meerlanden wordt ieder jaar bekeken in hoeverre landelijke doelstellingen, wensen of eisen worden gehaald en waar verbetering mogelijk is.

De gemeente blijft wel te allen tijde verantwoordelijk voor de wijze waarop de wettelijke zorgplicht wordt uitgevoerd. Om effectief uitvoering te kunnen geven aan het gemeentelijk afvalbeheer en adequaat te kunnen reageren wanneer de gemeente aangesproken wordt door haar burgers, is het van belang dat de gemeente in alle gevallen de regie over de inzameling houdt.

Op weg naar 65%

Het huidige scheidingsresultaat van huishoudelijk afval in onze gemeente (35%) loopt achter bij de landelijke doelstelling van 60% (LAP2, in de afvalbrief van staatssecretaris Atsma uit 2011 aangescherpt naar 65%). Om de afvalscheiding te verbeteren hebben gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en De Meerlanden afgesproken een verbeteringsplan te maken.

maken.

De Meerlanden heeft een afvalscheidingsadvies opgesteld waarin eerst wordt ingegaan op de landelijke doelstellingen en afspraken en de behaalde scheidingsresultaten waarna vervolgens enkele verbeteropties (op hoofdlijnen) van de verschillende afvalstromen worden aangegeven.

Het advies heeft primair tot doel om de discussie op gang te brengen om de afvalscheiding te verbeteren en op een hoger niveau te brengen. Het advies zal dan ook als leidraad worden gebruikt bij eventuele toekomstige wijzigingen met betrekking tot de wijze van inzameling.

Zwerfafval

Naar aanleiding van het Basisproject Zwerfafval zijn binnen de gemeente op diverse plaatsen blikvangers en prullenbakken geplaatst. Het project is inmiddels afgerond. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats en wordt bekeken of er bijgeplaatst of verplaatst moeten worden.

Elk voorjaar wordt er zwerfafval door de kinderen van de scholen opgeruimd. Dit is een initiatief van en wordt begeleid door de Milieuraad. De schoonmaakactie heeft tevens een milieueducatieve functie.

ZAP-speld

Een Zwerf Afval Pakker is iemand die niet alleen in de week 'Nederland Schoon' zwerfafval opruimt, maar dat gedurende het gehele jaar blijft doen. Vaak maken deze personen een ommetje door hun dorp om woonomgeving met een plastic zak en een knijper in de hand. Om dit goede bedrag te belonen, deelt de gemeente jaarlijks ZAP-spelden aan bewoners uit voor hun inzet om de gemeente schoner te maken.

Tijdens de jaarlijkse vrijwilligersavond worden de speldjes uitgereikt.

Gemeente Schoon

'Gemeente Schoon' functioneert sinds 2007 functioneert als kenniscentrum voor gemeenten op het gebied van zwerfafval en wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat Leefomgeving.

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is afgesproken dat gemeenten vanuit het Afvalfonds Verpakkingen jaarlijks 20 miljoen euro ontvangen (ongeveer €1,19 per inwoner) voor extra inzet voor preventie en aanpak van zwerfafval en dat een deel van deze middelen ingezet kan worden voor deelname aan 'Gemeente Schoon'.

Ook onze gemeente neemt deel aan 'Gemeente Schoon'. De jaarlijkse kosten voor deelname aan 'Gemeente Schoon' bedragen 8 eurocent per inwoner van de Gemeente. De kosten worden vergoed vanuit het Afvalfonds Verpakkingen.

Afvalfonds Verpakkingen.

De afspraak is dat de gemeenten de vergoeding van €1,19 gebruiken voor **extra** aanpak van zwerfafval. Uit de ervaringen van een groot aantal gemeenten en beheerders blijkt dat er nog potentie is voor een schonere omgeving door toepassing van opgedane kennis en ervaringen uit de afgelopen jaren. Stichting Nederland Schoon heeft op basis hiervan een lijst opgesteld met bestedingscategorieën voor de extra aanpak. In 2015 zal worden bezien hoe deze vergoeding besteed kan worden. Hierbij zullen ook de dorpsraden worden betrokken.

Vernieuwen WEEE Overeenkomst

Namens de gemeenten Aalsmeer, Diemen, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemstede, Hillegom en Lisse heeft Meerlanden een WEEE Overeenkomst (Waste of Electric and Electronic Equipment) met Wecycle getekend voor het inzamelen en afvoeren van afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA) via de milieustraten in het verzorgingsgebied. Op basis hiervan ontvangen gemeenten een kostendekkende vergoeding voor het inzamelen en opslaan van afgedankte apparatuur. De nieuwe overeenkomst is getekend op 14 februari 2014.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Afval	Actief communiceren met burgers betreffende afvalscheiding	Het gescheiden inzamelen en duurzaam verwerken van het huishoudelijke afval	-
65% afvalscheiding	Advies Meerlanden verder uitwerken	Realiseren van een lagere hoeveelheid afval per inwoner, een hoger scheidingspercentage, en een goed dienstverleningsniveau	
zwerfafval	Ondersteunen Milieuraad bij zwerfafvalacties	Schonere leefomgeving creëren	-
Besteding vergoeding extra aanpak zwerfafval	Opstellen jaarplan bestedingsdoelen	Schonere leefomgeving creëren	-

8. BODEM

8.1 ISV bodemprogramma

ISV-3 periode 2010-2014

Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is bedoeld voor gemeenten en provincies die een ontwikkelingsplan indienen om de leefkwaliteit in de plaatselijke stedelijke omgeving te verbeteren. Te denken valt bijvoorbeeld aan maatregelen op het gebied van wonen, ruimte en milieu. Het derde tijdvak van het ISV loopt van 2010 tot en met 2014.

Hiermee is de "ISV-periode" afgesloten.

Uitvoeringsregeling bodemsanering

In de 'Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014' heeft de provincie een algemene strategie vastgelegd voor de aanpak van de werkvoorraad van bodemsaneringslocaties in Noord-Holland. De geformuleerde bodemsaneringsdoelen kunnen mede worden bereikt door middel van projecten waarbij het initiatief en het opdrachtgeverschap bij andere partijen dan de provincie ligt. De Uitvoeringsregeling bodemsanering Noord-Holland 2010 is opgesteld om dergelijke projecten te kunnen faciliteren. De regeling is op dit moment beperkt tot projecten in het buitengebied.

De gemeente heeft tweemaal per jaar een overleg met de provincie Noord-Holland, het zgn. ISV-overleg. In dit overleg heeft de provincie aangegeven dat de uitvoeringsregeling bodemsanering op termijn naar alle waarschijnlijkheid zal worden uitgebreid naar het stedelijke gebied.

Voor onze gemeente zou dit kunnen betekenen dat er voor de sanering van het sectorpark, mogelijk subsidie kan worden aangevraagd op basis van de aangepaste uitvoeringsregeling bodemsanering.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Bodem	Afstemming bodembeleid met IJmond-gemeenten	Uitvoeren van de wet- en regelgeving op bodemgebied. Voorkomen dat de bodem verontreinigd raakt en daar waar mogelijk bestaande bodemverontreiniging aanpakken	-
Uitvoeringsregeling bodemsanering			Actief blijven informeren naar de laatste stand van zaken.

8.2 Overige bodemtaken

Bodemonderzoeken en –saneringen

Eén van de reguliere gemeentelijke taken is het toetsen van bodemonderzoeken. Bodemonderzoeken komen voort uit grondtransacties, bouwvergunningen en milieuvergunningen. Bij bouwplannen vindt er met betrekking tot de bodem afstemming plaats tussen de medewerker bouw- en woningtoezicht en de technisch medewerker milieu.

Verstrekken van bodeminformatie

Bodeminformatie kan ook van invloed zijn op de waarde van onroerend goed. Daarom ontvangen wij van makelaars aanvragen voor bodeminformatie. Deze informatie wordt binnen vijf werkdagen verstrekt.

Asbest

Asbest in de (water)bodem is een probleem dat steeds vaker voorkomt in Nederland. Door middel van bodemonderzoeken wordt duidelijk of er asbest in de grond zit (bij bodemonderzoeken wordt standaard gekeken naar asbest). Het toezicht heeft vooral betrekking op het voorkomen van de verspreiding van asbestdeeltjes en op een correcte afvoer van het materiaal.

Grondverzet

Met grondverzet wordt het afgraven, hergebruiken, opslaan, verwerven en storten van grond bedoeld. Handelingen met grond zijn aan regels onderworpen om te voorkomen dat deze handelingen leiden tot (extra) verontreiniging van de bodem. In het kader van het Besluit bodemkwaliteit zullen ongeveer 80 controles op jaarbasis worden uitgevoerd. Het merendeel van de controles worden uitgevoerd ten behoeve van het project het Groene Schip.

Het toezicht wordt uitgevoerd door de Regionale Uitvoeringsdienst en de technisch medewerker milieu van de gemeente. Het betreft toezicht in het “veld”. Het accent ligt hierbij op die situaties die in de praktijk vaak voorkomen en ook het meest risicovol zijn.

Groene Schip

Het Groene Schip wordt een grote recreatieheuvel om een afscherming te bieden tegen de oprukkende industrie van de Haven van Amsterdam.

Het Groene Schip is onderdeel van de Houtrakpolder die als natuur en recreatie is (wordt) ingericht. Het Groene Schip wordt 30 meter hoog en ca 1 km lang en ca 200 meter breed. Het zal 10 jaar duren voordat het geheel klaar is. Tussentijds worden gedeelten opgeleverd. Het Groene Schip is een initiatief van drie partijen, te weten Staatsbosbeheer, Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de combinatie Afvalzorg/Boskalis.

De gemeente heeft met de betrokken partijen een intentieovereenkomst gesloten. Daarin is vastgelegd dat de gemeente een vergoeding krijgt, waaruit o.a. het toezicht kan worden betaald.

Planning reguliere bodemtaken voor 2015

Activiteit	Aantal
Bodemonderzoeken en –saneringen	
Verkennde bodemonderzoeken	15
Aanvullende bodemonderzoeken	5
Nader onderzoek	5
Sanering	3
BOOT	
Sanering ondergrondse tank	1
Meldingen Besluit bodemkwaliteit	50
Toezicht / controles Besluit bodemkwaliteit (incl. baggerdepot)	10
Toezicht / controles grondstromenbeleid	5
Asbest	
Toezicht op de juiste verwijdering van asbesthoudend materiaal bij sloopvergunningen	15
Bodeminformatie makelaars	
Verstrekken bodeminformatie	30

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Groene Schip	Toezicht houden op Milieudienst IJmond.	Als onderdeel van de groene inrichting van de Houtrakpolder zijn de beoogde doelen: ecologische hoofdstructuur, natuurontwikkeling, bufferzone inrichten en afronden, openbaar recreatief gebruik en duidelijke begrenzing Westelijk havengebied.	Milieudienst IJmond is belast met beoordelen van meldingen, toezicht en uitvoeren controle

9. KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Duurzaam bouwen / Ecologisch bouwen

Voor nieuwe bouwplannen zoals het Sectorpark wil het college de mogelijkheden van duurzaam bouwen en indien mogelijk ecologisch bouwen verkennen.

Bouwen en wonen hebben een grote impact op het milieu. We krijgen het steeds meer te horen: onze ecologische voetafdruk is te groot. Kiezen voor duurzaam bouwen staat voor een manier van bouwen waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met mens en milieu, bijvoorbeeld door materialen die kunnen worden hergebruikt.

Ecologisch bouwen gaat een stapje verder dan recyclen of zonnepanelen plaatsen omdat hierbij ook aandacht is voor de relatie tussen woning en omgeving. Het gaat onder meer om een goede ruimtelijke ordening, een rationeel energiegebruik, goede isolatie en ventilatie, waterbesparing en kleinschalige waterzuivering en het gebruik van onuitputtelijke energiebronnen zoals zonne-energie en windenergie.

Regeling Gemeentelijke Energiesubsidie 2013 – 2016

Op 10 januari 2013 heeft GS bericht te hebben besloten een subsidie aan de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude te verlenen van €17.305,- voor een periode van 4 jaar. Omgerekend bedraagt de provinciale subsidie dus €4.326,25 op jaarbasis.

De subsidieregeling is op 1 maart 2013 opengesteld en is alleen bedoeld voor het treffen van energiebesparende en duurzame maatregelen voor bestaande woningen door eigenaren / bewoners. Hierbij denken wij aan installaties welke energie opwekken uit hernieuwbare bronnen zoals zonlicht en zonwarmte, warmtepomp die gebruik maakt van bronwarmte uit de bodem of lucht of maatregelen die de energievraag reduceren zoals isolatie en HR++ glas.

BespaarDaar!

De campagne BespaarDaar! is een initiatief van de Noord-Hollandse gemeenten en het CO2-servicepunt van de provincie Noord-Holland.

Het project BespaarDaar! stimuleert particuliere woningeigenaars energiebesparende en duurzame maatregelen in de woning te laten uitvoeren. Op de website van BespaarDaar kunnen zij een energiescan invullen. Deze energiescan geeft een aantal maatregelen weer die in de woning kunnen worden toegepast. Deze maatregelen worden beschreven en de beschikbare subsidies vermeld. De particulier kan online een offerte aanvragen bij een aantal – veelal lokale – marktpartijen, die bij BespaarDaar zijn aangesloten. BespaarDaar werkt drempelverlagend en helpt mee aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving.

Route du Soleil

Met Route du Soleil willen de regiogemeenten de toepassing van zonne-energie aanmoedigen. De Milieudienst ondersteunt de gemeenten in hun ambities door het creëren van een economisch aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig aanbod voor inwoners en ondernemers.

Route du Soleil is geen eenmalige actie. Het doel is een lange termijn stimulans van zonne-energie voor onze regio door middel van gemeentelijke en regionale samenwerking.

Energiebesparing bij openbare verlichting

De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude hecht belang aan het terugdringen van het energieverbruik van de openbare verlichting. De ontwikkelingen op dit gebied zijn nog volop in gang. Door het aflopen van de onderhoudscontracten wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld om de mogelijkheden op het gebied van energiebesparing verder uit te diepen.

Het college zal zich uiteraard actief inzetten voor duurzame en energiezuinige mogelijkheden met betrekking tot openbare verlichting.

In augustus 2012 is het beleidsplan openbare verlichting vastgesteld. Het beleidsplan is gericht op hoofdlijnen en schetst de kaders voor het beheer, het onderhoud en de realisatie van de openbare verlichting. Het beleidsplan omvat de kaders voor de periode 2013-2022.

Zonnepanelen op openbare gebouwen

De zon is de meest constante bron van energie op aarde. Als gemeente willen we het belang van schone energie en duurzaamheid graag op een goede manier uitdragen.

In opdracht van de raad gaat het college aan de slag met het zonnepanelenproject. De raad wil dat dakoppervlak van openbare gebouwen, daar waar mogelijk, beschikbaar wordt gesteld voor zonne-energie.

Op de nieuwbouw van het raadhuis zijn tijdens de bouw direct zonnepanelen geplaatst.

In 2015 zal een voorstel aan de raad worden gedaan tot plaatsing van zonnepanelen op de overige gebouwen in eigendom van de gemeente.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Regeling gemeentelijke energiesubsidie	Actief burgers informeren over de mogelijkheden voor het treffen van energiebesparende en duurzame maatregelen	Duurzame ontwikkeling van de gemeente	-
Zonnepanelen	Inventarisatie locaties gemeentelijke eigendommen. Daarna volgt voorstel richting gemeenteraad	Duurzame ontwikkeling van de gemeente	-

10. NATUUR

Bij de voorbereiding en uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen en activiteiten moet rekening worden gehouden met natuurwetgeving en –beleid, zoals de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Beleid en regelgeving zijn gericht op bescherming van zowel soorten als gebieden.

In 2011 zijn de eerste contouren van de nieuwe Wet natuurbescherming bekend geworden. Doel van die wet is om regels te vereenvoudigen en waar mogelijk te bundelen. Taken en bevoegdheden worden naar de provincies gedecentraliseerd; ook wordt gestreefd naar een optimale aansluiting bij andere onderdelen van het omgevingsrecht. Met de Wet natuurbescherming worden de Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet en Boswet ondergebracht in één wettelijk kader.

Laatste stand van zaken

Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting voor de Wet natuurbescherming zijn controversieel verklaard. De staatssecretaris van EZ heeft in de brief 'Vooruit met natuurbeleid' van 8 maart 2013 aangegeven voornemens te zijn om voor de zomer van 2013 een nota van wijziging naar de Tweede Kamer te zenden. Op 16 juni 2014 is de nota van wijziging van het wetsvoorstel het daarbij horende advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport naar de Tweede kamer gestuurd.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Bij ruimtelijke projecten kan het voorkomen dat het uitvoering van een natuurtoets nodig is. De verplichtingen gelden voor initiatiefnemers van projecten. Gemeenten hebben hierbij een signalerende rol of in enkele gevallen, in het kader van de Wabo, een coördinerende taak.

Verder is op grond van de Flora- en Faunawet (2002) bij iedere ruimtelijke ingreep, onderzoek nodig om na te gaan wat de gevolgen zijn van de ruimtelijke ingreep voor de plaatselijke flora en fauna. Als er sprake is van schade aan beschermde plant- of diersoorten kan een ontheffing nodig zijn. Daarnaast geldt een zorgplicht, waarin is geregeld dat zorgvuldig met beschermde dier- en plantsoorten om moet worden gegaan.

Groene Buffer

De groene buffer staat symbool voor de gemeentelijke identiteit. Voorop staat dat het open groene gebied met haar diverse invullingen moet worden behouden. Het groene gebied vervult een belangrijke rol voor de gemeente zelf, maar ook voor de regio. De aanwezigheid van een kwalitatief goed groen- en recreatiegebied bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast fungeert het groengebied als buffer, die het aaneengroeien van de steden Haarlem en Amsterdam heeft en moet blijven voorkomen. De gemeente wil de rust en natuurwaarden in het gebied behouden en waar mogelijk versterken. Dat betekent dat verkeer en parkeren zich concentreren langs de randen van het gebied. Datzelfde geldt voor de meer intensieve vormen van recreatie. Hoe meer het hart van het groene gebied in, hoe lichter de vormen van recreatie moeten zijn. De lichtste vorm betreft wandelen, fietsen, ontspannen en de waardering van het gebied als 'kijkgroen'. Bebouwing in het buitengebied moet passen in het landschap en gekoppeld zijn aan agrarische of recreatieve activiteiten.

Het behoud van het groene gebied komt tot stand in intensieve afstemming met de partners (Provincie Noord-Holland, Dienst Landelijk gebied, Staatsbosbeheer, Recreatieschap Spaarnwoude, waarin de buurgemeenten participeren en Agrariërs in het gebied).

Ongewenste ontwikkelingen

Staatsbosbeheer bezit veel grond in de groene buffer tussen Haarlem en Amsterdam en de Houtrakpolder. De grond wordt sinds 2011 beschermd op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten Door gebruik te maken van het voorkeursrecht voor gemeenten bij de aan- en verkoop, kan de gemeente voorkomen dat door verkoop van de grond er ongewenste ontwikkelingen komen.

Inrichting Houtrakpolder

Er is inmiddels begonnen met een eerste aanzet voor de inrichting van de Houtrakpolder. Zo wordt er een struinpad aangelegd. Dit is een pad door de velden, waarmee stukken grond die altijd gesloten waren, toegankelijk worden.

Het struinpad wordt vrijgegeven na het broedseizoen, wanneer het pad een grasbedekking heeft gekregen. Om het struinpad en het gebied goed toegankelijk te maken, wordt er een kleine parkeerplaats aangelegd. In overeenstemming met de stichting agrarische bedrijven Spaarnwoude en met Staatsbosbeheer, worden een aantal percelen geschikt gemaakt voor biologische graa[n]teelt.

In opdracht van de Provincie Noord-Holland voert de Dienst Landelijk Gebied, in samenwerking met Staatsbosbeheer, onze gemeente en de Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude het project uit.

Weidevogels

In januari 1996 zijn de agrarische bedrijven die in het begin van de jaren tachtig door het Recreatieschap Spaarnwoude zijn opgericht, verzelfstandigd (Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude). Hierbij zijn afspraken gemaakt hoe de bedrijven bijdragen aan natuurwaarden en landschap en toegankelijk zijn voor publiek. Naast biologisch vlees en melk 'produceren' de bedrijven in de eerste plaats natuur en landschap.

Vogels en bloemen zijn de in het oog lopende natuurwaarden die door de recreanten worden gewaardeerd. Het beheer is daarom afgestemd op weidevogels en botanische graslanden.

Jaarlijks wordt er een rapport opgesteld. Dit rapport geeft een overzicht van het agrarische natuurbeheer wat betreft de broedende weidevogels.

Naast een overzicht wordt er in het rapport ook aandacht besteed aan beheersadvisering en geeft het aanbevelingen om de weidevogelstand te bevorderen.

De rapportage natuurbeheer 'weidevogels' van 2013 is als bijlage bij dit programma gevoegd.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Wet natuur- bescherming	Zodra de wet in werking treedt, beoordelen wat de consequenties voor onze gemeente zijn	Na vaststelling van de wet, vertalen tot gemeentelijk beleid	-
Groene buffer	Intensief afstemmen met partners voor het behoud van het groene gebied	Behouden en waar mogelijk versterken van de kwaliteiten van natuur en landschap	-
Weidevogels	De aanbevelingen van Stichting Agrarische Bedrijven daar waar mogelijk toepassen in gebieden die onder ons beheer vallen	Behoud van de bestaande natuurwaarden alsmede het bevorderen weidevogelstand en botanische graslanden	-

11. WATER

De wetgeving op het gebied van water is veranderd. Volgens de Wet gemeentelijke watertaken draagt de gemeente naast de zorg voor afvalwater ook zorg voor een doelmatige inzameling van het afvloeiend hemelwater en grondwater voor zover er sprake is van structurele overlast.

Het Gemeentelijk Rioleringsplan “verbreed” planperiode 2010-2012 is in 2011 vastgesteld. Inmiddels is het traject ingezet om de huidige GRP om te vormen tot een verbreed GRP volgens de Waterwet. Het nieuwe GRP zal gelden voor de jaren 2015-2019.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Rioleringsplan	Opstellen nieuw verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan 2015-2019	De lange termijn doelstellingen voortvloeiend vanuit de Wet milieubeheer worden vermeld in het V-GRP 2015-2019 (Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan)	Tijdig advies vragen aan de Milieuraad

12. RUIMTELIJKE ORDENING

Milieuadvisering op het gebied van duurzaamheid, energiebesparing, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit, geluidsaspecten en externe veiligheid is nodig bij het toetsen van omgevingsvergunningen, bestemmingsplannen en bedrijfsvestigingen. Bij ruimtelijke ontwikkeling is het noodzakelijk om de advisering op het gebied van milieu in een vroeg stadium van de planvorming te betrekken. Mogelijke knelpunten op het gebied van milieu (bijvoorbeeld luchtkwaliteit en externe veiligheid) kunnen zo op tijd gesignaleerd worden.

Onderwerp	Actiepunt	Doelstelling	opmerkingen
Ruimtelijke ontwikkeling	Milieuadvisering bij de planvorming op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling	Tijdige signalering van mogelijke knelpunten	-

13. FINANCIEN

Op basis van de artikel 4.21 lid 1 Wet milieubeheer (Wm) bestaat er een koppeling tussen de begroting en het milieuprogramma.

Om te voldoen aan het kwaliteitscriterium “Borging van de personele en financiële middelen” is er in de begroting een scheiding aangebracht tussen milieuhandhaving (onder beheerstaaknummer 6.723.01.3) en vergunningverlening (onder beheerstaaknummer 6.723.04.3).

Om te voldoen aan kwaliteitscriterium “Organisatorische condities” is er ook een scheiding aangebracht tussen vergunningverlening en handhaving op personeel-niveau. De milieuhandhaving wordt uitgevoerd door de afdeling Ruimte. De voorbereiding van de vergunningverlening is uitbesteed en wordt uitgevoerd door de Milieudienst IJmond.

De financiële paragraaf is één op één overgenomen uit de begroting 2015. Voor een nadere toelichting op de financiële paragraaf wordt verwezen naar de programmabegroting 2015.

Begrote uren 2015

Functie	Productieve Uren totaal	Fte totaal	Uren Milieu	Fte Milieu
Technisch medewerker milieu	1.567	1.0	1331	0,85
Medewerker juridische zaken en milieu	1.596	1.0	650	0,4

Planning uren 2015	afdeling Ruimte	Afdeling Middelen
6.723.01.3 Milieuhandhaving	491	
6.723.02.3 Ongediertebestrijding	0	
6.723.03.3 Klimaatbeleid	50	
6.723.04.3 Milieubeleid en vergunningverlening	1140	
6.714.02.3 Legionellabestrijding	0	
6.721.01.3 Afvalinzameling	528	10
6.722.01.3 Riolering	773*	10
6.714.03.3 Afvoer kadavers	10	
Totaal	2992	20

* prognose september 2014

Externe uren Milieudienst IJmond	2015
Toezicht, controle en handhaving	96
Ketentoezicht asbest	120
Ketentoezicht bodem	60
Overige milieutaken (o.a. ondersteuning / evenementen)	24
Totaal	300³

Voorlopig begrote externe uren Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	2015
Beoordeling VR (eenmaal per 5 jaar, voor het eerst in 2015)	100
BRZO inspectie	100
Wabo-inspectie	30
Beoordelingen vanuit verplichtingen vergunning (eenmalig)	40
Overig Wabo extern	15
Regulering: Onderhoud	20
Totaal	310⁴

³ De uren die besteed worden aan "Het Groene Schip" worden apart gefactureerd

⁴ Er wordt voor 2015 gerekend met een standaard uurtarief van €92,70 exclusief BTW.

Financiële middelen 2015

6.723.01.3 Milieuhandhaving			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2014	Begroting 2015
	LASTEN		
43.00.01	Uitzendkrachten	0	
43.43.20	Overige goederen en lasten	0	28.737
43.43.51	Presentiegelden	0	
46.20.53	Kp ruimte	43.437	42.417
	Totaal lasten	43.437	71.154
	BATEN		
83.40.10	Legesopbrengsten	0	0
	Totaal baten	0	0
	SALDO BEHEERSTAAK	43.437	71.154

43.43.20 Voor toezicht en controle van Air Products moet er een dienstverleningsovereenkomst worden gesloten met OD NZKG. Begrote kosten voor 2015 €28.737.

6.723.02.3 Ongediertebestrijding			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2014	Begroting 2015
	LASTEN		
43.43.20	Overige goederen en diensten	3.500	3.500
46.20.53	Kp ruimte	0	0
	Totaal lasten		
	BATEN	3.500	3.500
	Totaal baten	0	0
	SALDO BEHEERSTAAK	3.500	3.500

6.723.03.3 CO ₂ Klimaatbeleid			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2014	Begroting 2015
	LASTEN		
43.43.20	Overige goederen en diensten	2.500	2.500
46.20.53	Kp ruimte	3.825	4.325
	Totaal lasten		
	BATEN	6.325	6.825
84.22.01	Inkomensoverdrachten Provincie	2.500	2.500
	Totaal baten	2.500	2.500
	SALDO BEHEERSTAAK	3.825	4.325

6.723.04.3 Milieubeleid en vergunningverlening			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2014	Begroting 2015
	LASTEN		
43.31.01	Kosten algemene plannen	700	700
43.43.08	Aankoop boeken/abbonementen	0	0
43.43.13	Overige kleine ge-/verbruiksgoederen	1.000	300
43.43.20	Overige goederen en diensten	10.275	275
43.43.51	Presentiegelden	4.000	3.000
43.43.68	Contributies en lidmaatschappen	0	0
43.43.71	Controlekosten accaountant	1.000	1.000
43.43.78	Kosten van advies	46.227	43.000
43.43.82	Publicaties, advertenties en reclamekosten	0	0
46.20.53	Kp Ruimte	107.100	98.385
	Totaal lasten	171.302	147.385
	BATEN		
83.40.10	Legesopbrengsten		1.500
84.22.01	Inkomensoverdrachten Provincie		1.525
84.22.02	Overige inkomensoverdrachten (ex rijk/prov)		0
	Totaal baten		3.025
	SALDO BEHEERSTAAK		144.360

- 43.43.20 Voorgaande jaren werd jaarlijks €10.000 begroot voor incidentele bodemonderzoeken. Aangezien dergelijke onderzoeken niet of nauwelijks voor komen, is dit bedrag definitief uit de begroting gehaald.
- 43.43.78 In de kosten voor advies is €21.227 begrepen voor Vergunningverlening, toezicht en handhaving van provinciale taken. Dit wordt in opdracht van de gemeente door MDIJ uitgevoerd. Via de algemene uitkering krijgt de gemeente deze gelden gecompenseerd.

6.721.01.3 Afvalinzameling			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2014	Begroting 2015
	LASTEN		
43.00.01	Uitzendkrachten	0	0
43.43.20	Overige goederen en diensten	13.500	13.500
43.43.71	Kosten van advies	0	0
43.43.85	Overig uitbesteed werk	2.000	2.000
43.43.86	Huishoudelijk afval inzamelen	469.000	469.000
43.43.87	Grofvuil inzamelen	62.000	62.000
43.43.88	Glas-, papier-, KFE- en textielafval inzamelen	40.000	40.000
43.43.89	Voorlichting	1.100	1.100
43.43.92	Stortkosten grof huisvuil	0	0
43.43.93	KCA inzamelen	5.000	5.000
43.43.94	Stortkosten plantsoenafval	3.000	3.000
43.43.95	Oud-papierregeling	10.000	10.000
46.30.00	BTW kostendekkende heffingen	120.000	120.000
46.20.06	Hkp tractie	958	825
46.20.53	Kp Ruimte	25.448	45.428
	Totaal lasten	752.006	771.853
	BATEN		
83.40.08	Doorberekende kosten		
83.40.12	Overige bijdragen		
83.40.14	Overige goederen en diensten	15.000	15.000
	Totaal baten	15.000	15.000
	SALDO BEHEERSTAAK	737.006	756.853

6.722.01.3 Riolering			
Economische categorie	Omschrijving	Begroting 2014	Begroting 2015
	LASTEN		
43.00.01	Uitzendkrachten	0	0
43.10.01	Elektriciteitsverbruik	31.500	31.500
43.10.99	Transportkosten energie	0	0
43.43.20	Overige goederen en diensten	7.000	7.000
43.43.30	Overig onderhoud	160.000	200.000
43.43.64	Contributies en lidmaatschappen	550	550
43.43.71	Kosten van advies	55.000	55.000
46.00.10	BTW kostendekkende heffingen	0	0
46.30.00	BTW kostendekkende heffingen	50.000	50.000
46.10.01	Rentelasten beheerstaken	61.893	106.291
46.10.02	Afschrijvingen beheerstaken	56.214	69.030
46.10.04	Jaarlasten investeringsplan	72.272	117.611
46.20.06	Hkp tractie	958	825
46.20.53	Kp Ruimte	72.956	68.951
	Totaal lasten	568.343	706.757
	BATEN		
83.40.07	Doorberekende energiekosten	7.000	7.000
83.40.08	Doorberekende kosten	0	0
83.40.09	Doorberekende schades	0	0
	Totaal baten	7.000	7.000
	SALDO BEHEERSTAAK	561.343	699.757

43.43.30 De stijging van lasten van riolering en waterzuivering worden voor €40.000 veroorzaakt door de kosten voor vervanging van een pomphuis op de Kanaalweg

46.10.01 en 46.10.04 de rentelasten beheerstaken en de lasten van het jaarplan investeringsplan staan samen voor €80.000 stijging. Hierin begrepen zijn de rentelasten voor het bergbezinkbassin Mientekade en de aanleg voor riolering nieuwbouw Mientekade.

14. CONCLUSIE

Dit milieuprogramma geeft een overzicht van welke taken/projecten in 2015 worden uitgevoerd.

Belangrijkste ontwikkelingen

Voor zolang er nog geen sprake is van samensmelting tussen de milieudienst IJmond en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, blijft de dienstverleningsovereenkomst met Milieudienst IJmond onverkort gelden.

In 2015 zal er wel een dienstverleningsovereenkomst moeten worden afgesloten met de Omgevingsdienst NZKG voor de toezicht en handhaving van het BRZO-bedrijf op Polanenpark.

Daarnaast zal in 2015 meer aandacht worden besteed aan afvalscheiding.

Op basis van het advies van Meerlanden zal worden getracht om de afvalscheiding te verbeteren en op een hoger niveau te brengen. Het advies zal als leidraad worden gebruikt bij eventuele toekomstige wijzigingen met betrekking tot de wijze van inzameling.

Verder zal in 2015 worden gezien hoe de vergoeding uit het afvalfonds verpakkingen voor extra aanpak van zwerfafval kan worden besteed.

Tot slot zal het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2015-2019) zijn definitieve vorm moeten krijgen.

15. LIJST MET AFKORTINGEN

(in alfabetische volgorde)

AEEA	afgedankte elektrische en elektronische apparaten
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BIS	Bodem Informatie Systeem
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BRZO-Bedrijf	Bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en/of deze in opslag hebben vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO).
BSV	Bureau Sanering Verkeerslawaaï
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
EZ	Economische Zaken
Fte	Full-time equivalent
GR	gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Gedeputeerde Staten
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPPC-bedrijf	Een bedrijf dat onder de IPPC-richtlijn vergunningsplichtig is. De Europese Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC)-richtlijn is gericht op preventie en bestrijding van milieuverontreiniging
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
LMO	Lokaal Milieuoverleg
MDIJ	Milieudienst IJmond
NSL	Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
OD NZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
RSL-Noordvleugel	Regionale samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RWS	Rijkswaterstaat
SAS	Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEEE-Overeenkomst	Waste of Electric and Electronic Equipment
Wm	Wet milieubeheer
ZAP	Zwerf Afval Pakker

BIJLAGE 1: rapportage van Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude

Rapportage natuurbeheer *Weidevogels*
2013
van Stichting Agrarische Bedrijven
Spaarnwoude

Rapportage natuurbeheer

Weidevogels

Stichting Agrarische Bedrijven Spaarnwoude (SAS)

Melkveebedrijf de Ettingen
Zoogkoeienbedrijf de Koningshoeve

2013

Inhoud:

pag.

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Weidevogels	5
3. Resultaten 2013	8
3.a. Kievit	9
3.b. Grutto	10
3.c. Andere soorten	11
3.d. Weidevogelbescherming: vrijwilligers	13
4. Zonering	14
5. Beweiding	15
6. Beheeradvisering	16
7. Conclusies en aanbevelingen	17

1. Inleiding

In januari 1996 zijn de agrarische bedrijven die in het begin van de jaren tachtig door het Recreatieschap Spaarnwoude zijn opgericht, verzelfstandigd. Hierbij zijn afspraken gemaakt hoe de bedrijven bijdragen aan natuurwaarden en landschap en toegankelijk zijn voor het publiek. Naast biologisch vlees en melk 'produceren' de bedrijven natuur en landschap. Vogels en bloemen zijn de in het oog lopende natuurwaarden die door de recreanten worden gewaardeerd.

Het beheer is daarom afgestemd op weidevogels en botanische graslanden.

Het Recreatieschap Spaarnwoude levert een financiële bijdrage aan de exploitatie van de bedrijven.

Als tegenprestatie leveren de bedrijven uniek hoge natuurwaarden en een bijna nostalgisch klassiek veenweidelandschap en dragen zij bij aan de goede kwaliteit van het milieu. NatuurBeleven bv adviseert de bedrijven bij de invulling van dit agrarische natuurbeheer.

In de gangbare economische bedrijfsvoering worden de natuurwaarden die in de jaren vijftig vanzelfsprekend waren, niet meer gehaald. Door een verantwoord biologisch agrarisch natuurbeheer is het echter tot dusverre gelukt de dieren en planten die kenmerkend zijn voor de veenweiden rond Spaarnwoude te behouden. Zonder financiële vergoeding was dit niet mogelijk geweest.

Het behoud van de bestaande natuurwaarden in de toekomst blijft afhankelijk van een redelijke betaling voor deze unieke vorm van natuurproductie.

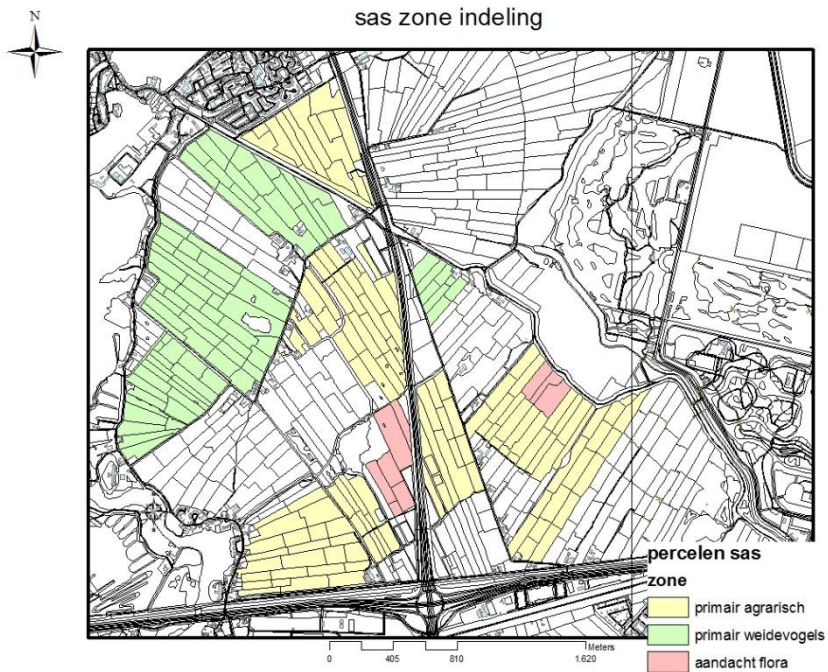
Een belangrijk en door het publiek zeer gewaardeerd aspect van de natuur in dit gebied zijn de weidevogels. De beheersadviesing en de inspanningen van vrijwilligers zijn gericht op het laten floreren van de weidevogelstand.

Dit rapport geeft een overzicht van het agrarische natuurbeheer in 2012 wat betreft de broedende weidevogels. Het is het vijftiende exemplaar uit een reeks sinds 1999.

In 2010 is de nieuwe subsidieregeling voor agrarisch natuurbeheer (SNL) ingegaan. Op basis van een plan dat gedragen wordt door de inbreng van de SAS kunnen de burens van de SAS meedoen aan weidevogelbeheer. In 2013 is deze lijn voortgezet.

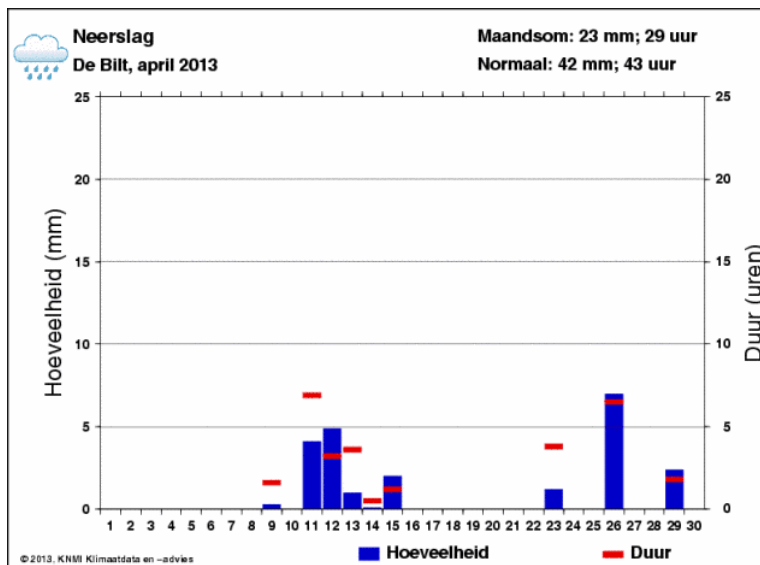
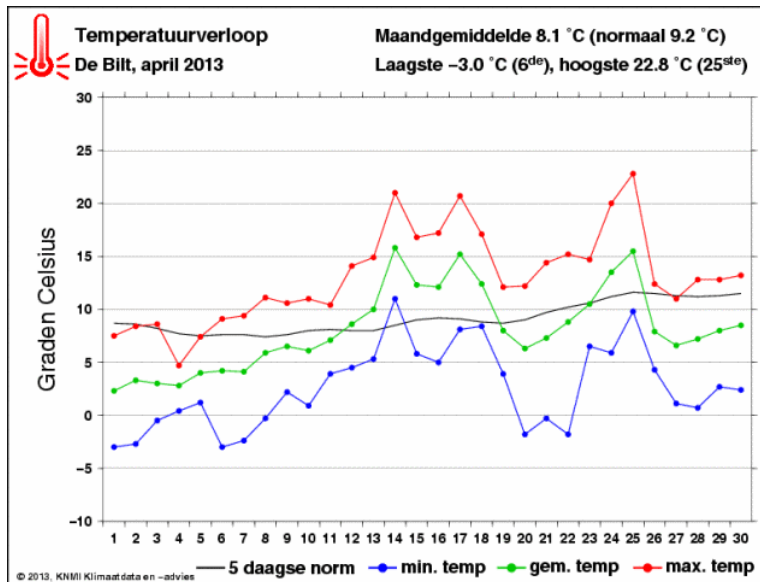
Het succes van het weidevogelbeheer door de SAS is in de eerste plaats te danken aan het extensieve beheer van de percelen die het meest geschikt zijn voor weidevogels (groen aangegeven in onderstaande figuur). In deze gebieden is pas gemaaid *nadat* de gruttokuikens vliegvlug waren, in de loop van juni. Beweidingsvond hier plaats op een klein aantal percelen. Hierbij werden zorgvuldig de percelen met geen of weinig nesten gekozen. Waar nodig werden nestbeschermers gebruikt. Door deze combinatie van laat maaien en weiden ontstond er een optimaal leefgebied voor zowel Kievit als grutto en tureluur. Dit extensieve gebruik is alleen mogelijk doordat elders, waar geen weidevogels

voorkomen, vroeger kon worden geweid en gemaaid (geel aangegeven in onderstaande figuur).

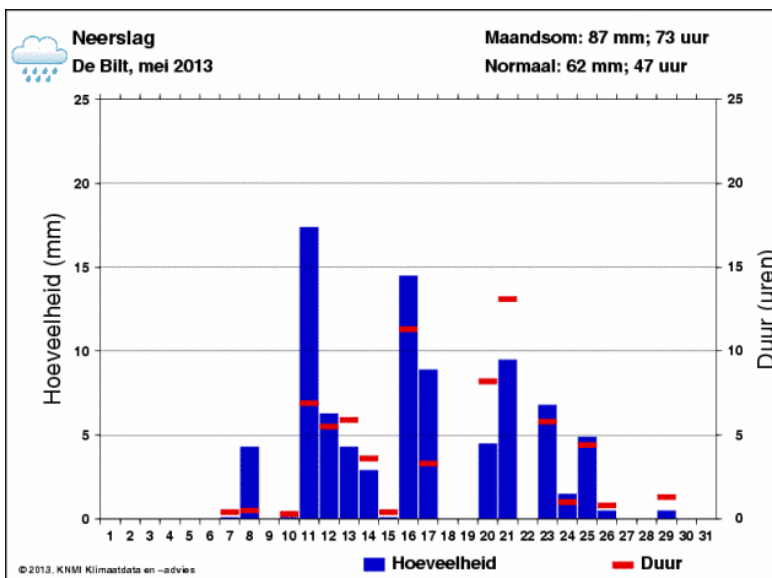
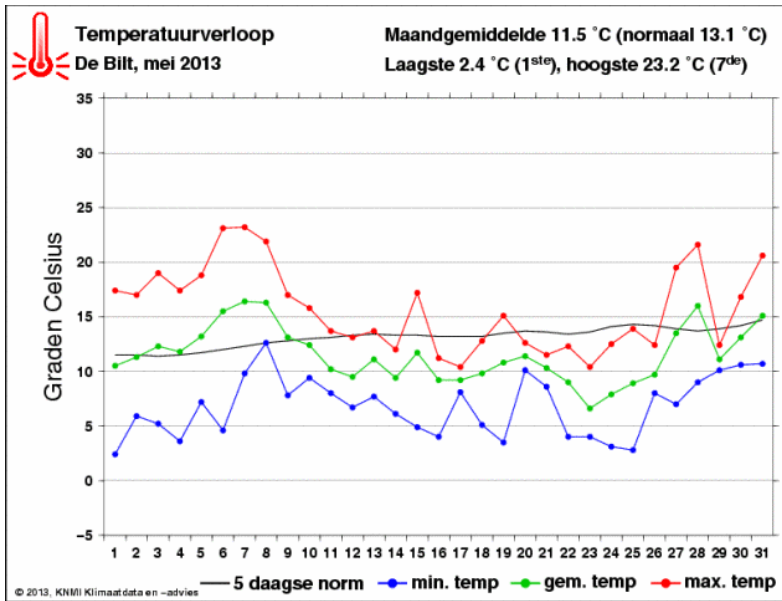

2. Weidevogels

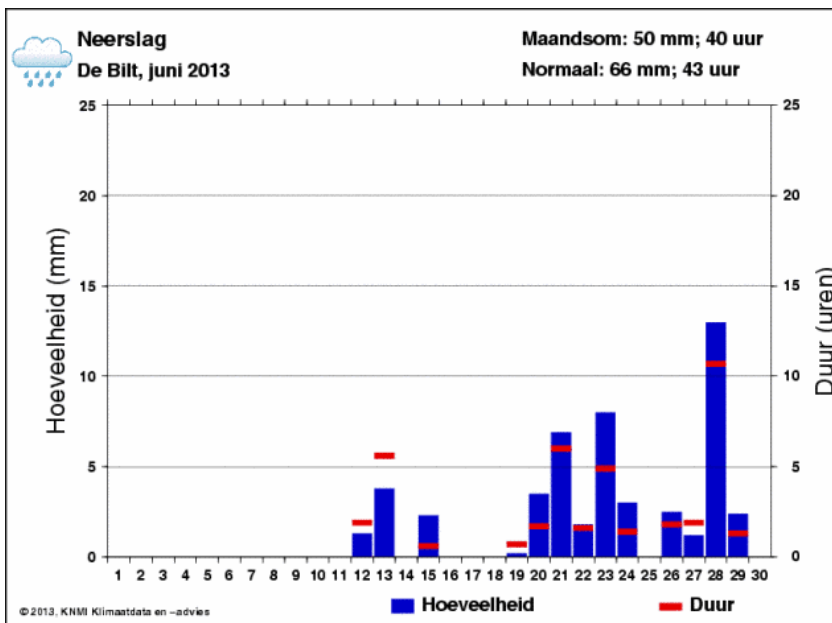
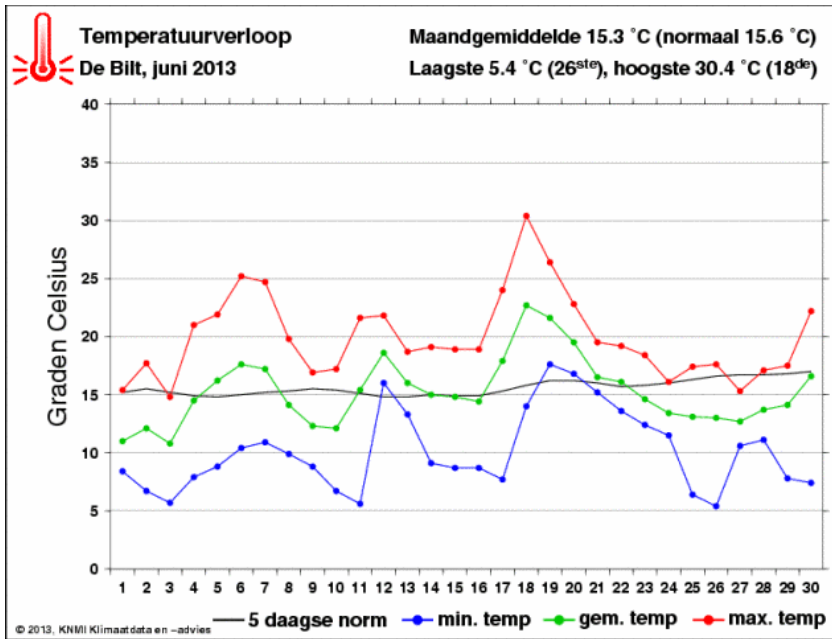
In maart, bij de aankomst van de grutto's, was het na een strenge winter nog lang erg koud. De vogels werden met veel ijs en bevroren grond geconfronteerd.

April, de maand waarin de grutto's beginnen met het leggen van eieren, was ongewoon koud en droog, in hele land bleven de vogels lang wachten met het leggen van eieren. Terwijl de eerste nesten vaak wel twee weken later werden gemeld dan in eerdere jaren, liep de grote massa nog ongeveer tien dagen achter op het gemiddelde –dat in Spaarnwoude al relatief laat ligt. Veel vogels begonnen pas te broeden rond 1 mei.

In mei was het koel en nat. De vogels die laat waren gaan broeden, kregen over het algemeen een lange rustperiode omdat het gras traag groeide en het land lang nat bleef. Terwijl de vogels gemiddeld een dag of tien later waren, was het maaien misschien gemiddeld misschien nog wel meer verlaat.

Voor veel bedrijven werd maaien gestart in juni – vaak een maand later dan gemiddeld. Landelijk lijkt het zo een goed jaar geworden voor de grutto's. Op de percelen van de SAS waar de weidevogels lopen wordt altijd laat gemaaid, dus ook andere jaren zijn wat dat betreft hier altijd goed. Bij het maaien bij de buren met veel grutto's in juni, konden de vogels goed terecht op de nog ongemaaide hooilanden.

3. Resultaten 2013

De vrijwilligers en de beheeradviseur hebben hun aandacht vooral gewijd aan het in kaart brengen van de percelen waar vogels zich vestigden. In eerste instantie werden dus *geen* nesten gezocht of gemarkeerd bij de SAS, maar vooral bij de burens. Deze aanpak is gekozen om onnodige verhoging van het risico van predatie te voorkomen. Op grond van deze informatie kon de beweiding vooral plaatsvinden op percelen met weinig of geen vogels. Was er een nest op percelen die voor beweiding werden uitgekozen, dan werd dat opgezocht en met een nestbeschermer beschermd. Door deze terughoudende aanpak konden de vrijwilligers tijd investeren bij de burens, bij de bedrijven van Vink, Van der Aa en Van Schie werden nesten beschermd, last minute beheer ingezet en kuikens voor het maaien naar goed kuikenland begeleid. De bedrijven vullen elkaar goed aan.

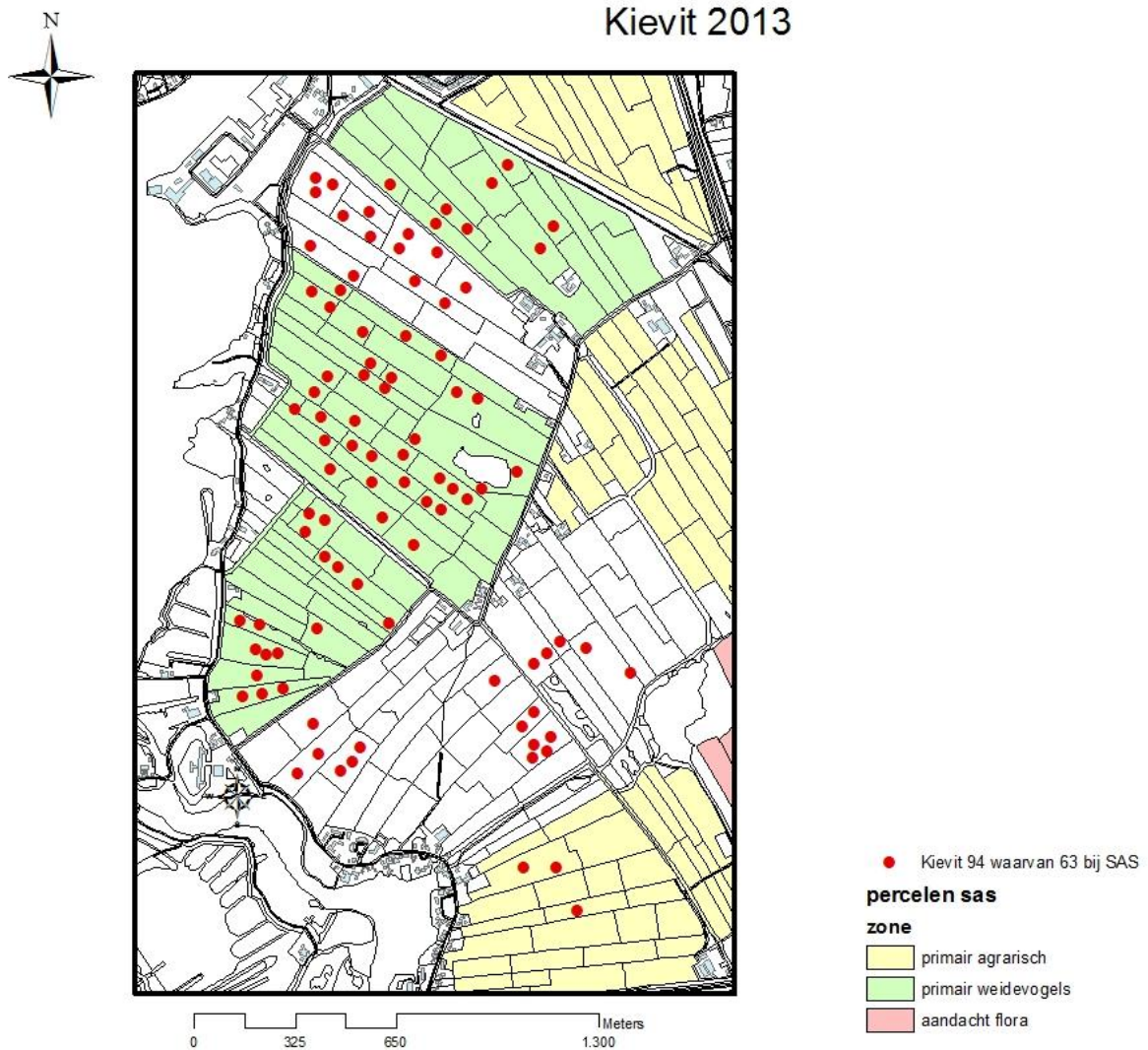
De beweiding werd ook ingezet om de condities voor de kuikens gunstig te maken. Rond het meertje (aantrekkelijke plek voor kuikens) werd extensief beweid om dichtgroeien tegen te gaan.

Er werden dit jaar in april en in mei (alarmtellingen) inventarisaties van de weidevogels uitgevoerd.

3.a. Kievit

De kieviten nemen toe rond Spaarnwoude in de periode 2011–2013: 48–72–94! Doordat deze soort vroeg in het jaar broedt, is er nauwelijks conflict met landbouwactiviteiten op de percelen van de SAS. Er werden enkele nestbeschermers ingezet, maar bescherming was nauwelijks nodig. Verlies van eieren was minimaal. In hoeverre de kuikens vliegvlug worden, is nog niet goed in beeld gekomen.

De vochtige weiden van de SAS worden steeds belangrijker voor de kievit die elders flink afneemt!

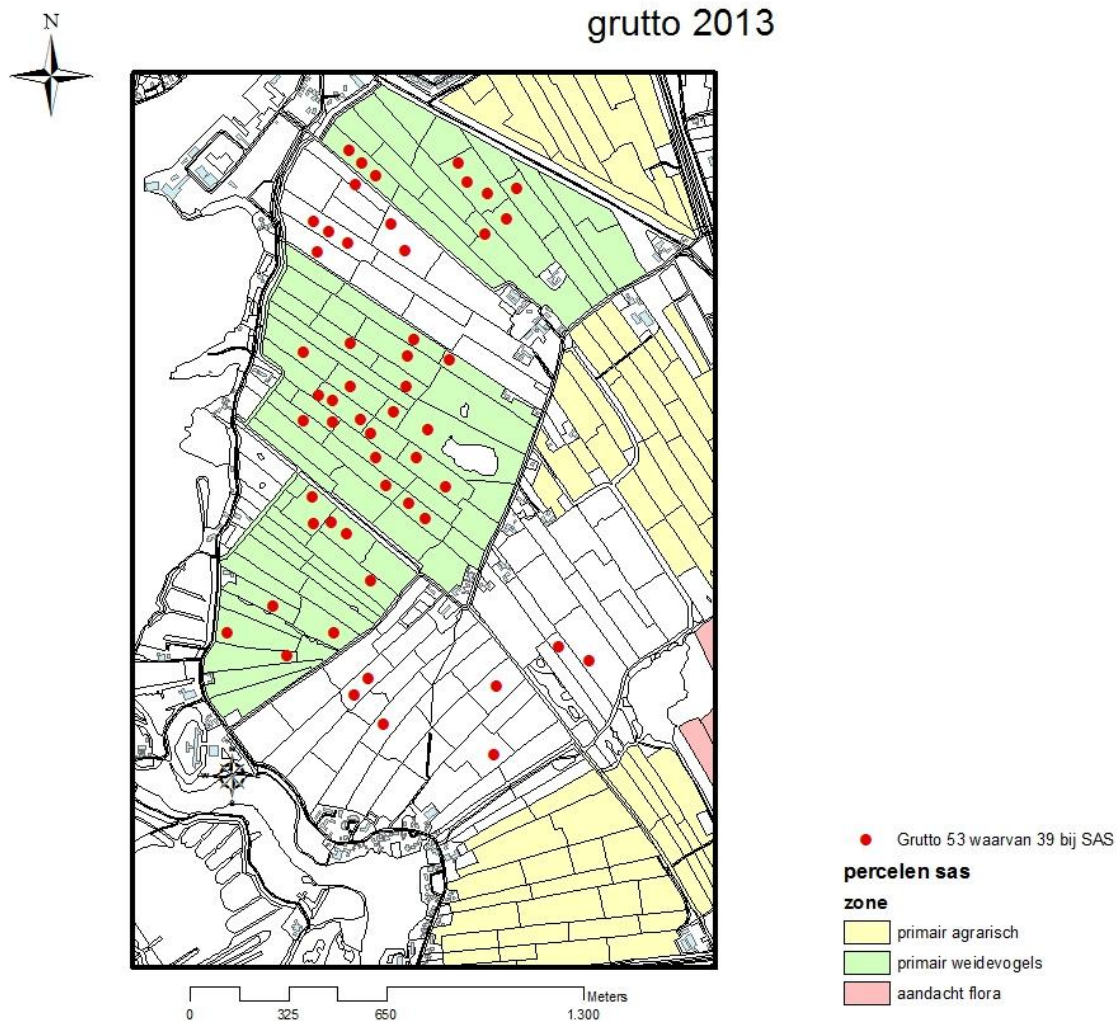

3.b. Grutto

De grutto's concentreerden zich, als aldoor in de laatste jaren, op de percelen langs de Kerkweg. Ook bij Van Schie broedden grutto's. Het aantal vogels nam opnieuw af en viel terug tot 53, waarvan 39 bij de SAS –*de voortzetting van de terugval is zorgwekkend*. De reproductie was ook dit jaar meer dan voldoende: 74%.

Grutto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>territoria</i>	80	82	71	90	92	75	80	65	53
<i>BTS</i>		31%	61%	78%	48%	50%	84%	74%	85%

De reproductie was opnieuw voldoende om de populatie op peil te houden. *Alles wijst erop dat de grutto's de percelen rond de Kerkweg minder aantrekkelijk vinden in de afgelopen drie jaren*, ondanks het feit dat er laat wordt gemaaid en de vogels die er broeden zich voldoende lijken voort te planten.

Het is van belang te achterhalen wat de grutto's verjaagt. Op dit moment kunnen we slechts werken met hypothesen, die we in 2014 grondig willen toetsen. Enkele opvallende feiten kunnen helpen:

- Predatie op eieren of kuikens is niet ongewoon hoog, dit lijkt niet het probleem.
- Opvallend was de relatief hoge dichtheid aan vogels bij het bedrijf van de gebroeders Van Schie. Mogelijk kan door een vergelijking van deze percelen met die van de SAS duidelijk worden wat het probleem is.
- Kievit gaat vooruit.

Er lijkt dus een probleem te zijn specifiek voor de grutto, niet voor weidevogels in het algemeen, aangezien de kievit sterk vooruitgaat. Het probleem lijkt niet te liggen in de ei_ of kuikensfase omdat die goed worden afgerond. Het probleem doet zich niet voor op de aangrenzende percelen van Van Schie. Dit wijst erop dat het probleem zich voordoet in de vestigingsfase. De grutto verschilt op twee manieren sterk van de kievit: voedsel wordt gezocht in de bodem, niet erop, en het nest wordt en wat langer gras gemaakt, niet op kale grond. Het probleem ligt daarom mogelijk bij voedselgebrek in de bodem. Grasgroei is wel traag, maar dat lijkt toch een minder waarschijnlijke oorzaak.

Voorlopige hypothese:

De teeltlaag op de percelen van de SAS is te hard en/of te arm aan wurmen waardoor de grutto's op het moment dat zij zich vestigen onvoldoende voedsel vinden.

We bevelen nader onderzoek te doen in 2014:

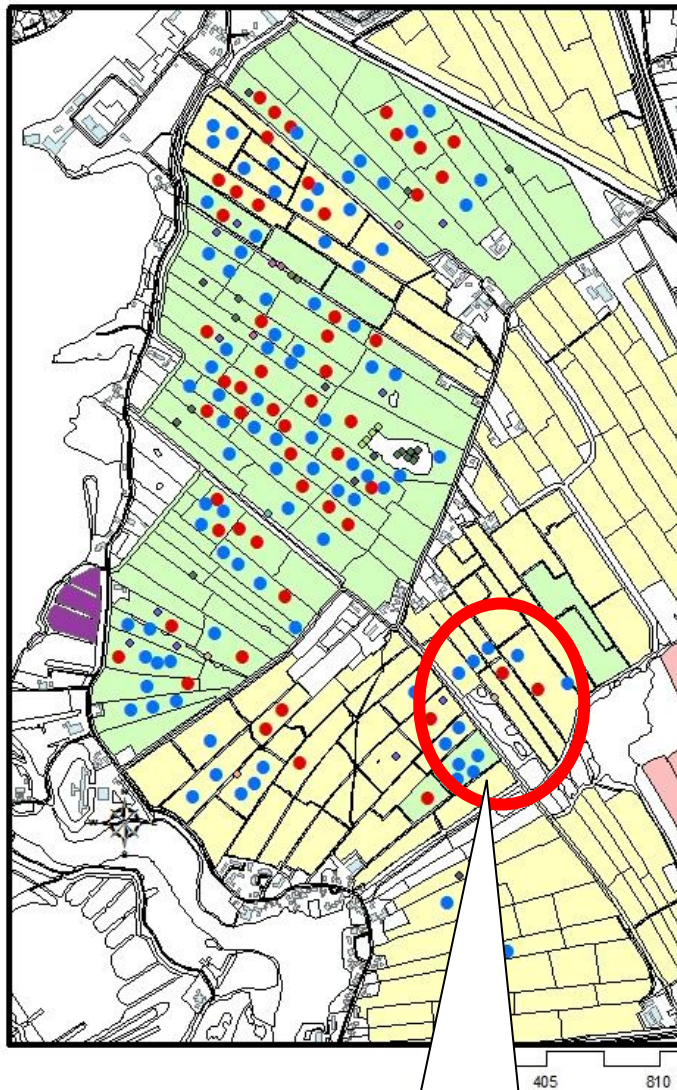
1. meten met penetrometer hoe hard de grond is;
2. vergelijken met situatie bij Van Schie;
3. aantal wormen per m² tellen
4. vergelijken met situatie bij Van Schie;
5. bureau-onderzoek naar eventuele oorzaken van en oplossingen voor deze mogelijke problematiek.

3.c. Andere soorten

- De tureluur houdt goed stand, exacte telling is niet gelukt dit jaar;
- De scholekster deed het opnieuw beter, van 8 naar 10 territoria.
- De watersnip werd niet vastgesteld.
- Langs het meertje broedden kluten.
- De krakeend floreerde, moeders met kuikens werden geregeld waargenomen.
- Vooral rond het meertje aan de Kerkweg broedden meer dan tien paar slobenden.

april 2013

alamRD-NH2

Soort

- ◆ Bergeend
- ◆ Gele kwiks
- ◆ Graspiepe
- Grutto 53
- Kievit 94
- ◆ Kluut 4
- ◆ Krakeend
- ◆ Kuifeend 2
- ◆ Scholekste
- ◆ Slobeend
- ◆ Tureluur 7

percelen sas

zone

- primair agr
- primair we
- aandacht f

sub_cbp_514

- <all other v

pakket

- A01.01.01:
- A01.01.01:
- A01.01.04:
- A01.01.04:
- A01.01.04:
- A01.01.06

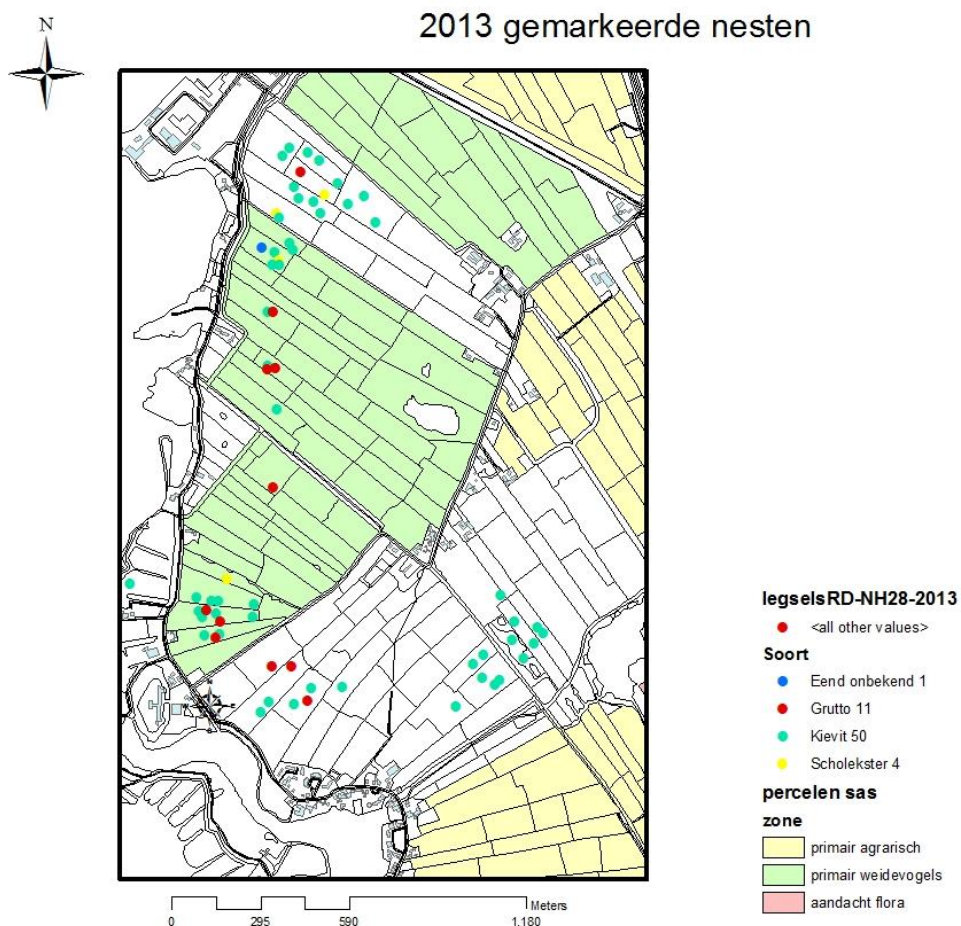
Het weghalen van bosjes heeft direct een positief effect: deze percelen zijn jaren niet door weidevogels bezet geweest.

3.d. Weidevogelbescherming: vrijwilligers

De aanpak die in 2007 was gekozen, waarbij de meeste tijd werd besteed aan het in kaart brengen van de broedparen en het uitvoeren van de alarmtellingen, werd voortgezet. Nestbescherming vond alleen plaats waar nodig – en dat is dankzij het uitgekende beheer niet vaak het geval! De beschermers breiden hun activiteiten uit naar de andere bedrijven ten westen van de A9. De weidevogelbescherming is nu integraal over het hele gebied goed opgezet.

Deze aanpak vereist goede communicatie tussen de vrijwilligers, adviseur en de beheerders, wat goed lukte.

Belangrijke innovatie was dat de waarnemingen die de vrijwilligers verrichten en de nesten die werden gemarkeerd, werden ingevoerd op de website van Landschapbeheer Nederland en zo voor iedereen direct toegankelijk waren.

4. Zonering

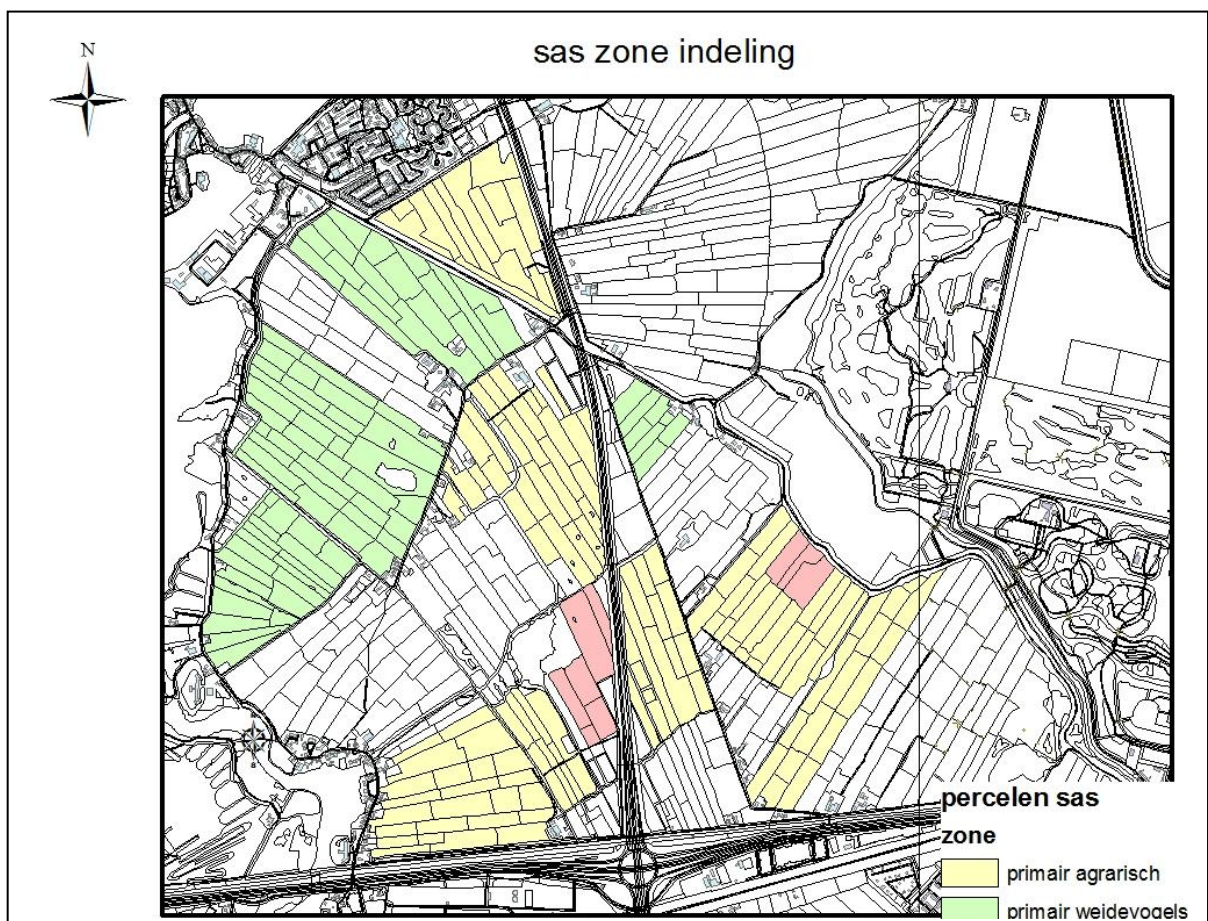
Intensief gebruik nodig om elders extensief beheer voor weidevogels te maken

Een goede bedrijfsvoering, waarin de koeien goed kunnen leven en er voldoende rendement ontstaat, is alleen mogelijk als er buiten de zeer extensief gebruikte weiden voor weidevogels ook intensiever kan worden gewerkt. Het handhaven van extensief gebruikte weiden voor weidevogels, waar laat in het seizoen wordt gemaaid of extensief beweid, is alleen mogelijk als er op andere delen van het bedrijf intensiever kan worden gewerkt. We hebben het werkgebied van de SAS daarom ingedeeld in zones waar intensiever kan worden gewerkt, op plekken waar weinig weidevogels zijn, en waar extensiever kan worden gewerkt, waar de beste kansen liggen voor de vogels. De intensief gebruikte delen zijn nodig om elders extensief te werken.

Drie zones

Het beheer is afgestemd op een zonering van de percelen in drie categorieën:

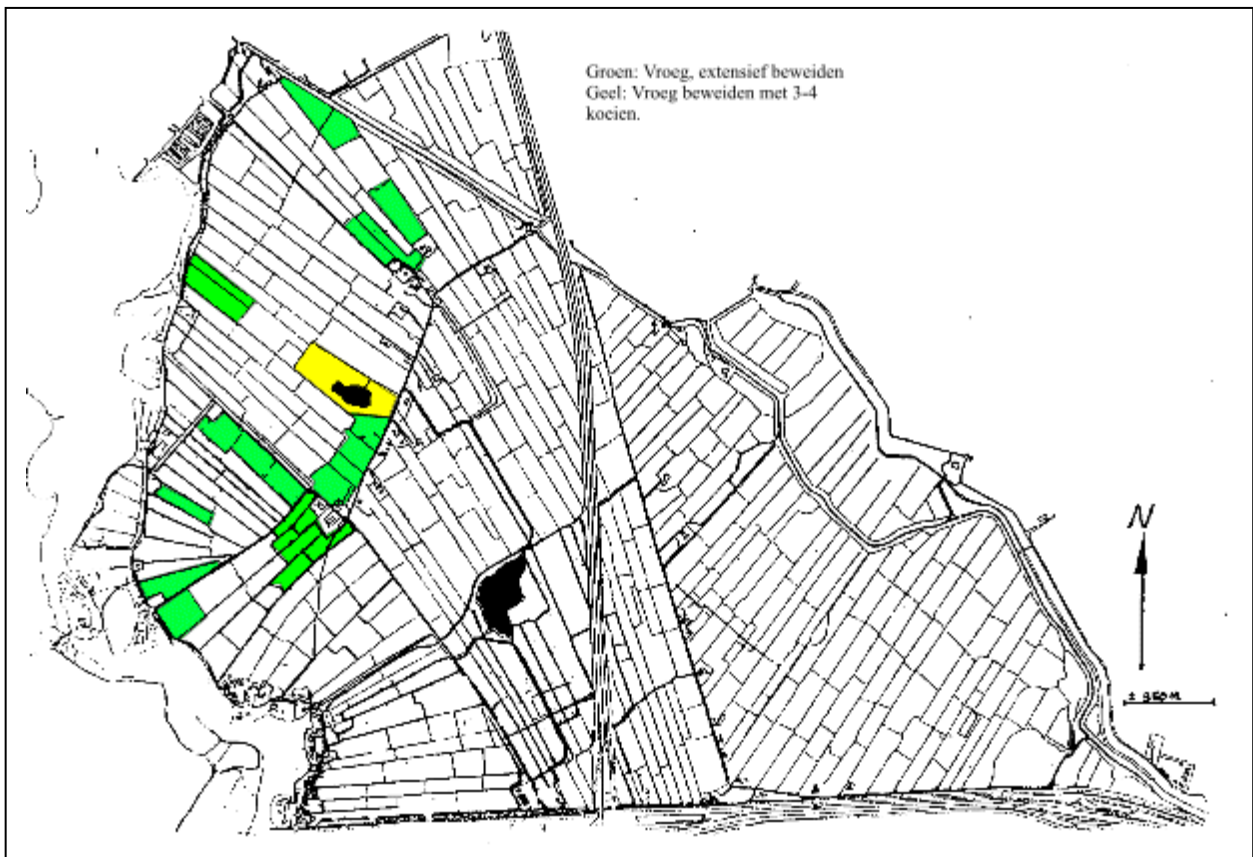
- percelen waar beheer speciaal is gericht op weidevogels;
- percelen waar agrarische belangen het zwaarst wegen;
- percelen waar het beheer gericht is op flora en daaraan gebonden fauna.

5. Beweiding

Beweiding indicatie

Naast de indeling in zones was er ook een beweidingplan. Omdat een groot deel van de percelen in de periode waarin de vogels broeden niet wordt beweide, hebben we een vereenvoudiging voorgesteld. Op de nieuwe beweidingkaart wordt de beweiding niet meer per perceel voorgeschreven, maar beperken we ons tot het aangeven van percelen die in het belang van het mozaïekbeheer voor de weidevogels al vroeg in het jaar extensief beweide moeten worden. Vooral later in het voorjaar hebben vogels behoefte aan percelen met ongelijke grashoogten. Gebleken is dat extensieve begrazing van percelen een goede manier is om hierin te voorzien.

6. Beheeradvisering

<i>Geen vaste planning</i>	In de loop van het voorjaar wordt er ook binnen de zone waarin de weidevogels voorop staan in het beheer, gemaaid en beweid. Omdat de vogeldichtheden en het gebruik van de percelen van jaar tot jaar aan veranderingen onderhevig zijn, is het niet zinvol hiervoor een vaste planning te maken.
<i>Overleg</i>	De beheerders overleggen met de beheersadviseur om verstoring binnen percelen waar nog veel vogels broeden, te voorkomen.
<i>Verschillende graslengtes</i>	Een andere factor die moet worden meegewogen, is het creëren van voldoende afwisseling in verschillende graslengtes binnen de weidevogelzone door middel van beweiding en maaien. Alleen waar nodig, zoeken de vrijwilligers de nesten die beschermd moeten worden bij beweiden (nestbeschermer) of maaien (stokken).

7. Conclusies en aanbevelingen

- De populatie grutto's loopt drie jaar achtereen terug, hoewel de reproductie voldoende lijkt.
- Het aantal Kieviten neemt drie jaar achtereen toe.
- **Onderzoek naar de geschiktheid van de teeltlaag voor de grutto (hardheid, hoeveelheid wurmen) is sterk aan te raden.**
- De hoge waterstand is de belangrijkste succesfactor voor de weidevogels, zowel voor de grutto als voor de Kievit.
- De succesfactor voor de weidevogels is tegelijk een beperking voor het realiseren van productie. Beloning voor natuurbeheer blijft een noodzaak!
- De zone-indeling geeft aan waar intensivering van de productie mogelijk is zonder dat dit ten koste gaat van de weidevogels.
- Doordat de vogels laat broeden in dit gebied, is het essentieel dat tot minstens half juni voldoende ongemeaaide percelen beschikbaar blijven.
- Extensief weiden met vee en voorbeweiden hebben een goed effect.
- De openheid van het landschap is nog altijd te laag; het verder kappen van bosjes op korte termijn moet een hoge prioriteit krijgen.
- Herstel van de weidevogelpopulatie op percelen die de afgelopen jaren waren verlaten begint zich af te tekenen daar waar bosjes verdwenen!
- Uitbreiding van weidevogelbeheer naar andere bedrijven heeft de reproductie van de grutto verhoogd.
- De bedrijfsvoering wordt intensiever, dit betekent dat de voedselsituatie van de vogels, die aan de lage kant leek de afgelopen jaren, kan verbeteren.
De stijging van 1 naar 1,5 Gve per ha. is een stap om het gevaar van ineenstorting van de weidevogels zoals in sommige zeer extensief beheerde reservaten is gebeurd, te voorkomen.
- Intensivering kan betekenen dat er in de komende jaren meer nestbescherming nodig is en een scherpe monitoring van het kuikenland.